

Ūdeļu transmisīvā encefalopātija

Publicēts: 13.04.2021.

Ūdeļu transmisīvā encefalopātija (TME – transmissible mink encephalopathy) ir hroniska slimība, kas raksturojas ar nervu darbības traucējumiem, novājēšanu un neizbēgamu dzīvnieku nobeigšanos. Uzskata, ka slimības izraisītājs ir analogs aitu skrepi slimības un govju spongiformās encefalopātijas izraisītājam un tas ir dzīvnieku izcelsmes olbaltumvielas infekciozs aģents - prions. Slimība nav kontagioza. Visbiežāk slimo kažokzvēri – lapsas un ūdeles.

Epidemioloģija un izplatība

TME sporādiski tika konstatēta 60.-80.gados ūdeļu fermās dažādās valstīs, ieskaitot ASV, Kanādu, Somiju, Krieviju, Vāciju. Neskatoties uz to – TME uzliesmojumi ir reti sastopami. Epidemioloģiskie izmeklējumi liecina, ka visbiežāk kažokzvēriem tikusi izbarota ar prioniem kontaminēta barība.

Klīniskās pazīmes

Inkubācijas periods TME ilgst 7–12 mēnešus. Inficētajam dzīvniekam mainās uzvedība, ko novēro kā palielinātu agresivitāti, miegainumu, palielinātu jutību, kurai progresējot iestājas kustību koordinācijas un līdzsvara traucējumi, novēro trīcēšanu, dzīvnieka manēžveida kustības un astes vai priekšmetu košanu. Aste uzlieta uz muguras kā vāverei. Fekālijas izkaisītas pa visu būri. Klīniskās pazīmes parasti progresē pāris nedēļu laikā, vidēji 2-6 nedēļu laikā, bet laiks var variēt no 1 nedēļas līdz pāris mēnešiem, līdz iestājas dzīvnieka bezpalīdzīgs stāvoklis un tas nobeidzas. Pēc dzīvnieka nāves histopatoloģiski smadzenēs atrod astrocitozi un neironu vakuolizāciju.

Profilakse

Neizbarot kažokzvēriem barību, kas var būt kontaminēta ar infekciozām dzīvnieku izcelsmes olbaltumvielām - prioniem.

<https://www.pvd.gov.lv/lv/udelu-transmisiva-encefalopatija>